

Naturpleje som mulig driftsgren

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck
Videncentret for landbrug

Landsudvalget for danske deltidslandmænd
d. 24.2. 2014

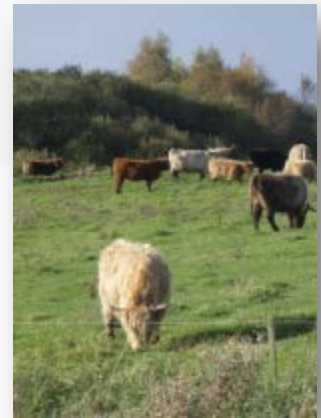
midt
regionmidtjylland

Disse over har projekter i det statslige kvæg
afgiftsordning, Region Midtjylland samt lærer
mæssig omringling: Skov, Sø, J, hede og
og Rindes.

Se "European Agricultural Fund for Rural Development" (EAFRD)

Hvorfor snakke om naturpleje?

- Fakta om naturplejen

- Det plejekrævende areal udgør samlet set ca. 342.000 ha (beskyttet natur).
- ca. 209.000 ha er § 3-arealer uden for Natura 2000.
- ca. 133.000 ha ligger i Natura 2000-områder.

Naturarealer

- Antallet af plejekrævende lokaliteter i Danmark er over 122.000.
- Gennemsnitstørrelsen er ca. 2,8 ha.
- 85% af de plejekrævende lokaliteter er mindre end 5 ha.
- Mange naturarealer er beliggende nær hinanden og kan forvaltes samlet.
- 80% af det plejekrævende areal er i privat eje.

Naturbeskyttelseslovens § 3 - Beskyttede naturarealer

Midler til at nå målene: Tilskud via Landdistriktsprogrammet (EU medfinansiering)

Målene skal nås via frivillige tilskudsordninger:

- Tilskud til pleje af græs- og naturarealer (5 årig)
- 1 årige artikel 68 ordninger
- Projektordninger i Natura 2000

Politiske mål for perioden 2010-15

- Indgåede aftaler om pleje (afgræsning og/eller slæt).
 - 110.000 ha skal plejes indenfor NATURA 2000.
 - 40.000 ha § 3 beskyttet natur udenfor Natura 2000.
- Status:
 - Der er ca. 63.000 ha i tilsagn indenfor NATURA 2000 og § 3, heraf er de ca. 10.000 ha på den 1-årige artikel 68-ordning.
 - Dys. kun knap halvejs mod målet!

Ammekøer i Danmark

- I dag er der ca. 100.000 ammekøer i Danmark
- Gens. besætningsstørrelse er på ca. 12 ammekøer
- Hovedparten er fritidslandmænd
- Danmark er i dag ikke selvforsynende med oksekød.....

88-a
-EB
- MVJ

Hvorfor er der ikke flere der går ind i ordningerne?

Mange uheldige kontrolysager
- har givet mange bekymringer
- mange dårlige historier.....

Samtidig med at der er høje politiske målsætninger om naturpleje

12.11.2010 10:11

Mange barrierer ved naturpleje

- Dårlig driftsøkonomi på grund af lav tilvækst og høje omkostninger
- Lave tilskudssatser
- Tilsyn er tidskrævende
- Pleje af arealerne kan være besværlig – små opsplittede arealer
- Bekymring for, om krav om plantedække kan opfyldes

Tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 5 årigt

Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	900 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	1.650 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha

Ikke Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	1.000 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	2.000 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha
Tillæg for særlig fuglevenlig drift	600 kr. pr. ha

Kommende Landdistriktsprogram 2014 (2015 – 2020) - udkast

- Tilskud hæves (lidt):
 - Arealer – EB: Afgræsning 2.000 kr. ➔ 2.600 kr.
 - Arealer – EB: Slæt: 1.000 kr. ➔ 1.050 kr.
 - Arealer + EB: Afgræsning: 1.650 kr. ➔ 1.650 kr.
 - Arealer + EB: Slæt: 900 kr. ➔ 850 kr.

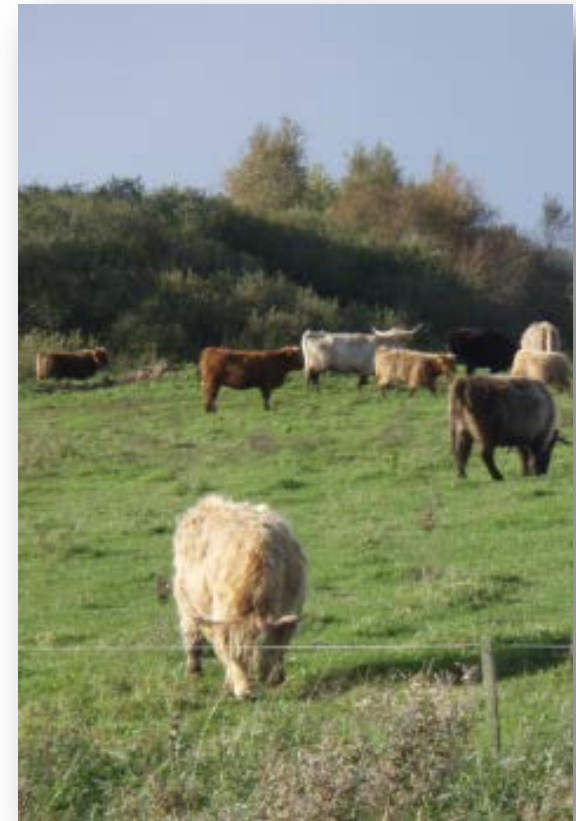
Pleje af græs- og naturarealer

- De vigtigste kritikpunkter

- Kontrolmodel
 - Metode, tidspunkt, udgangspunkt, plantearter (dværgbuske)
- Tilbagebetalingskrav
 - Bør ikke omfatte de foregående år
- Dispensationsmuligheder
 - Bør udvides, så man ikke mister årets tilskud
- Tilskud til pleje af natur bør adskilles fra EB støtten
 - Krydsoverensstemmelse kan have store konsekvenser
- Rådgivning i forbindelse med naturpleje
- Regler omkring læskure ved vintergræsning

Kontrol af naturarealer – Tæt lavt plantedække

- Arealet skal i sin helhed fremstår med tæt lavt plantedække pr. 31.8.
- Arealet skal bære tydelig præg af afgræsning. Dvs. af mindst 50 pct. af plantedækket skal være tydeligt afbidt
- Gælder dog ikke for lyngarealer, hvor 50 pct. af planterne mellem lyngen skal være holdt nede.

Kontrol af naturarealer – Efter fast græsningstryk

- Valgmulighed fra 2012 – kan fra 2014 vælges på alle 5 årige tilsagn
- 1,5 st. pr. ha
- MEN kommunen kan fastsætte et lavere græsningstryk, ud fra en faglig vurdering
- Dyrene skal gå på arealet i juni, juli og august

Kontrol efter fast græsningstryk

- Arealet skal være egnet til afgræsning
- De arealer, hvor dyrene gør en forskel kan medregnes
- Dvs. det kan afhænge af dyr og racer
- Arealer, der slet ikke bære præg af en afgræsning vil blive fratrukket f.eks. arealer med massiv rørskov, tæt buskads, eller arealer under vand
- Der ses ikke på plantedækket!!!
- Kontrollen tæller dyr!!

Kontrol efter fast græsningsrtyk

- Der kan ikke laves foldskifte
- Dyrene skal være på arealet i de 3 måneder
- Husk af meddele til NaturErhvervstyrelsen, hvis dyrene skal flyttes
- Men det åbner op for afgræsning af ekstensive arealer

Naturpleje skal blive en god forretning

Hvem kan tjene penge på naturplejen?

- Engagerede landmænd (regner ikke timeløn ud....)
- Dem der kan tidsoptimere arbejdsgange
- Robuste racer, der har lette kælvinger
- Dem, der har en god indsigt i de kvægfaglige hensyn på naturarealer
- Godt samarbejde med kommunen

Smag på landskabet

Derudover har projektet fået støtte fra kvægafgiftsfonden, Region Midtjylland samt kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive, Holstebro og Randers.

Formålet med projektet

At udvikle et koncept for naturpleje og afsætning af kød produceret på naturarealer

Hovedbudskaber:

- Landmanden og hans kvæg er bedst til at pleje naturen
- Græssende kvæg redder natur og skaber lokale arbejdspladser
- Der er nogle barrierer, som besværliggør naturplejen i øjeblikket – vi sætter fokus på løsningerne
- Unikt samarbejde om naturpleje

Hvad arbejder vi med?

- Naturpleje i praksis – erfarings- og vidensopsamling
- Fokus på barrierer og løsninger
- Forbedret rådgivning fra konsulenter og kommuner – gensidig forståelse
- Udvikling af kødprodukter i et fødevarenetværk
- Udvikling og afprøvning af et koncept vedr. naturkød

www.smagpaalandskabet.dk

Naturpleje for naturen

- De mest værdifulde naturarealer er ofte ukorrekte og fjerntliggende arealer
- Besværlige at pleje
- Lav tilvækst for dyrene
- Dårlig økonomi i kødtilvækst
- Økonomien skal komme fra tilskud
- Målet er naturpleje

Fremtid: Målrettet naturpleje

- Fra 2015 vil tilskud til naturpleje uden for Natura 2000 områder blive prioriteret efter arealernes naturværdi
- High nature value (HNV værktøj)
- Kan ses på kort allerede nu

High nature value

Alle arealer vurderes ud fra 14 forskellige parametre

Alle åbne arealer tildeles en score fra 0 – 14 ud fra følgende kriterier

- Kystnærhed
- Lavbundsareal
- Skråning/Skrænt
- Beskyttet natur
- Nærhed til beskyttet natur
- Nærhed til småbiotop
- Ekstensiv landbrugsdrift
- Levesteder
- Økologisk mark
- Planteindikator 1
- Planteindikator 2
- Planteindikator 3
- Forekomst af rødlistet/bilags art 1
- Forekomst af rødlistet/bilags art 2

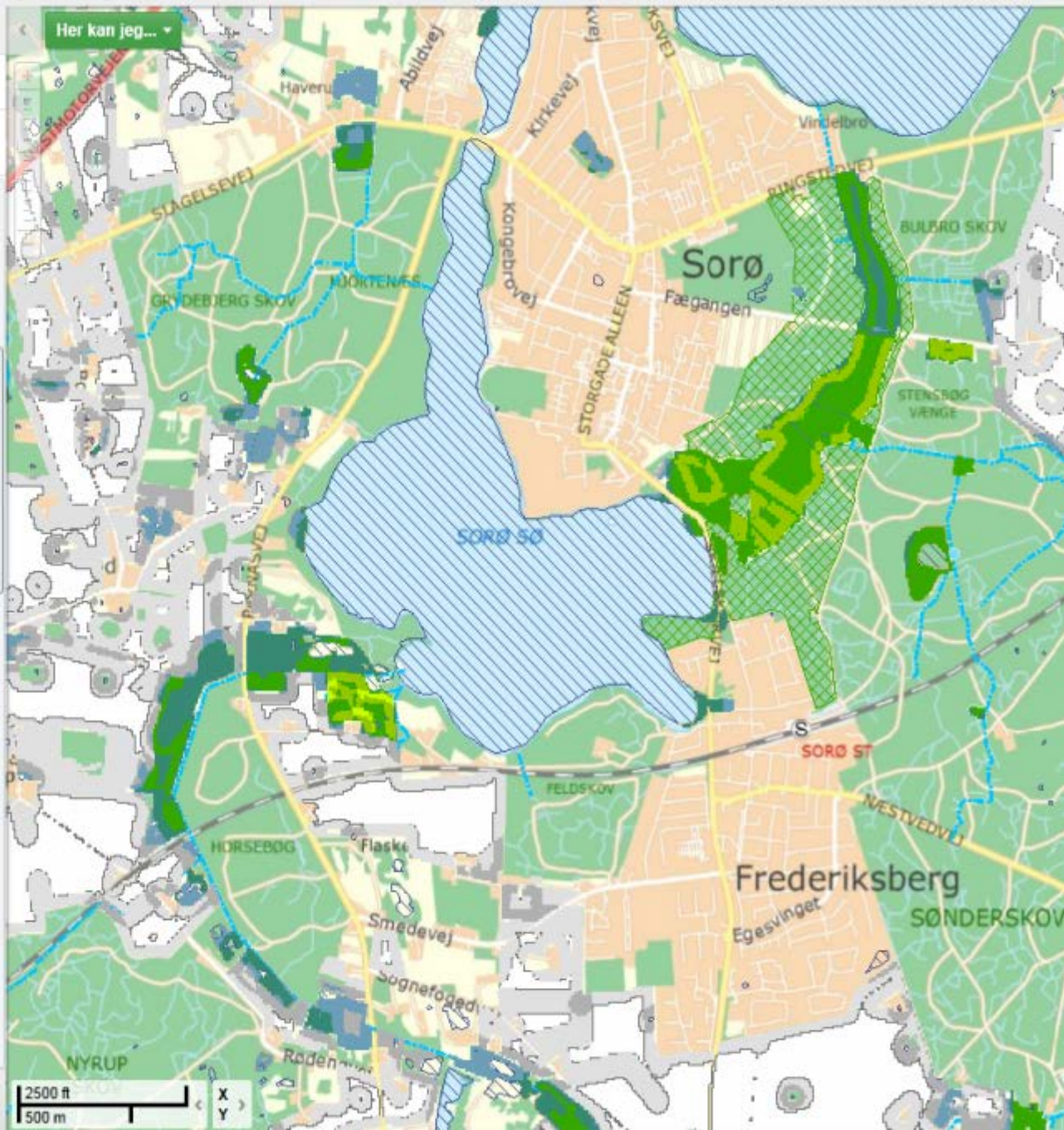
Temaer

Profiler Arealinformation (Standard)

Vis signaturforklaring Filtre

- Fugleovervågning (linjer)
- Fugleovervågning (flader)
- Artsfund (punkter)
- Artsfund (linjer)
- Artsfund (flader)
- HNV (områder med høj naturværdi)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14

Belønning for god naturpleje

- Det nye system betyder, at det bliver en fordel at have sjældne arter
- Kun §3 arealer uden for Natura 2000 områder med en score på over 5 kan søge tilskud til plejegræs i 2015

A large, leafy tree stands in the foreground on the right side of the frame. The background shows a rolling landscape with a river or stream winding through a valley. The sun is low on the horizon to the left, creating a warm, golden glow and silhouetting the trees in the distance. The overall scene is peaceful and scenic.

Tak for opmærksomheden!

Spørgsmål?